

Korporativno upravljanje družb

“Nadzorništvo je popoldanska obrt”

Tomaž Modic

Enotirni sistem upravljanja je učinkovitejši, ugotavljajo podjetja, ki jih je anketiralo Združenje nadzornikov Slovenije.

Čeprav je enotirni sistem upravljanja, v katerem upravni odbor imenuje izvršne direktorje, na splošno boljši in bolj razširjen po svetu, ga v slovenskih družbah, v katerih ima država prevladujoč delež, ne bi smeli vpeljati. »Nadzor bi izginil. Na eni strani bi namreč imeli nekoga, ki bi odločal o vsem, in na drugi strani nikogar, ki bi ga nadzoroval,« je včeraj na letnem srečanju članov Združenja nadzornikov Slovenije v okviru okrogle mize povedala **Cvetka Selšek**, predsednica upravnega odbora SKB banke.

Sodelujoči so se osredotočili na vprašanje, ali je enotirni sistem boljši od dvotirnega, v katerem nad upravo bdi nadzorni svet. Predstavili so tudi rezultate analize med družbami, ki so z dvotirnega prešle na enotirni sistem upravljanja. Kljub nekaterim dilemam in težavam pri uvajanju tega sistema so ugotovile, da je uporaben in da družba z njim deluje bolj učinkovito. Kot glavno prednost so izpostavile hitrejšo sprejemanje poslovnih odločitev. Omogoča tudi aktivnejši nadzor in boljše zastopanje interesov delničarjev.

V Sloveniji se smatra, da je enotirni sistem, v katerem imajo lastniki bolj neposredno vlogo pri upravljanju, primernejši za zasebne družbe in tiste s konsolidiranimi lastništvi. Na drugi strani se dvotirni sistem uporablja predvsem v družbah, ki imajo razpršeno lastništvo oziroma veliko **malih delničarjev**. Tudi generalna sekretarka združenja **Irena Prijočič** se je strinjala, da je pri nas ravno nasprotno kot v anglosakson-

skih državah. Izkušnje je s prisotnimi delil **Klemen Boštjančič**, ki je v letalskem prevozniku Adria Airways deloval kot predsednik uprave in tudi kot glavni izvršni direktor. »Ni bilo razlike med obema sistemoma. Vloga je bila enaka,« je presenetil z odgovorom. Tudi sicer ni enoznačnega odgovora, kateri od obeh sistemov je boljši. **Rado Bohinc** s fakultete za družbene vede je povedal, da ima vsak svoje prednosti in slabosti. Šele konkretni primer pove, kateri je bolj uporaben. Tako je Engrotuš v preteklosti bil na enotirnem sistemu in se zaradi iskanja novih vlagateljev preselil na dvotirnega. Nato so ugotovili, da je bolj primerna prejšnja oblika upravljanja, je pojasnila članica upravnega odbora **Tanja Tuš**.

Združenje nadzornikov, ki je na podlagi raziskave oblikovalo smernice za delovanje upravnih odborov, se je sicer po Boštjančičevem mnenju napačno lotilo zadeve. »Pri dvotirnem sistemu smo na ravni srednje šole, združenje pa je rešitve na področju enotirnega sistema pripravilo na ravni fakultete,« se je pošalil. Tudi Bohinc je priznal, da dvotirnega sistema še nismo dovolj izpilili. »Nadzorništvo je pri nas popoldanska obrt. Šele ko se bo profesionalizirala, se bo funkcija zresnila,« je bil kritičen Bohinc. O profesionalizaciji bi kot prvo morali razmisliti pri državnih družbah. Boštjančič, ki je deloval v Adrii, je imel tudi nasvet vsem bodočim nadzornikom: »Treba je le delati v dobro družbe.« x

Nadzorništvo je pri nas popoldanska obrt. Šele ko se bo profesionalizirala, se bo funkcija zresnila.

Rado Bohinc, fakulteta za družbene vede